

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 1. Mártzb.. 1788.

Elegyes Tudósítások.

Az 1789-dik esztendőre ilyen esztendő számát ábrázoló Deák versfel köszönte-bé edgy Politikus :

Cum simúl Osmanni Lunam transire parabant
Jupiter Austriacus, Russicaque alma Venus.

NIGRET IN EVROPA FATALIS GLORIA LVNÆ
SPLENDET VBI MELIOR IVPITER ATQVE VENVS.

Franequera Várofsa, mely eddig a' szép Tudományoknak lakó-helye vala, és tavaly indította az igazgatás ellen-való pártütésnek, a' Frisiai Rendek-

által Városi szabadságától meg-fosztatott; nem kü-
lőmben a' Professorok és Tanátsbéliek között fokozott
hivataljokat, a' Város azt az esztendőnként a' Vár-
falainak ujjiállítására jární szokott 2 ezer forintot el-
vesztették. Még a' Vár-kapu-is farkaiból ki-szedet-
vén, a' szabadság' el-vesztésének örök emlékezetűl,
a' nagy Templomba rakattak és lántzokra tétettek;
sőt az Univerzitást-is ki-akarják belőlle költeszteti.

Pruszsiából 2-dik Fèbr. költ Levelek-szerént: It-
ten edgy bizonyos Gróf Sz* (kinek az Artya Mi-
nister és Br* * fő Kormányzó vala) edgy
maga jofszágabéli Leánykával fok ideig szeretőbéli
szövetséget tartván, végre midőn attól meg-mene-
kedni kívánna, fok ígéretek' és készpénzel arra ve-
zfi a' maga Számtartóját, hogy azon Leánykát vé-
gye Feleségül magának. A' Számtartó hites felesé-
gét méreggel meg-ölvén el-veszi a' Leányt. Ki tu-
dodik a' dolog, s a' Király elejébe kerül; kinek
ítéletéből a' Számtartó meg-kerekeztetett; a' Leány-
nak feje-véttetett; a' Gróf 45 ezer forintal váltá meg
életét, mely pénzt a' Szegények Cafsájába tétették.
A' Hohér a' Gróf Palotája eleibe kereket áfott-fel;
A' Gróf egész életében kötelet fog nyakában vifelni,
melyet a' Hohér minden héten 15 tallérért ujji-meg;
és így tsak ennek ezen kis fáradságáért minden ho-
napban 90 forintot fizet.

Hogy az el-selejthetetlen emlékezetű *Fridikről* a'
mi Olvasóinkat el-selejtkezni ne engedjük, köveke-
zendő meg-jegyzésre méltó tselekedetét jegyzük
ide: Edgy az ő Lovas legényei között ilyen téd-
dulát írt egykor Potzdámba a' maga szeretőjének:
„ Kedves Juliskám! én tégedet 5 napok alatt meg-
nem lángothatlak; mert az öreg Mormoló Medve
roszszúl van, és az-alatt az idő alatt ki-nem mé-
gyen. „

gyen „ Olly szerentsétlen vala a' Hufzár, hogy ezen tzedulát el-vefzté, a' Király ellenben olly szerentsés, hogy kezébe kerüle. Hivatja a' Király magához a' Hufzárt, 's kérdi, ha tudna-é olvasni és írni? „ igen-is Felséges Uram, mond örömmel, gondolván, hogy a' Király most valamely Tifztséget fogna néki adni. — Uly-le hát és írj; le-ül a' Hufzár a' penna alá és a' Király ezt *dictálja* néki: „ Kedves *Juliskám!* (meg-dobban a' Hufzárnak a' szive) én tégedet 5 hetek alatt nem láthatlak; (ekkor még jobban reszketni kezd a' Hufzár) mert az öreg mormoló-medve ez alatt az idő alatt Spondauba küld. Ezen tzeduláját a' Hufzár kéntelenítetek *Juliskához* küldeni és leg-ottan Spondauba indulni; ki 5 heteket tölte ugyan ott.

Elliotnak a' holtak Országában Grotziussal való levelezések. (Elliot.)

Te nagy és tudós Grotzius! a' ki életedben erre az edgy maroknyi fővényre ollyan okos munkát írál a' Hadakozás és a' Békeféség Törvényeiről, hogy abban több mint kétszáz Deák, Görög, és Sidó Irokat hordaszsz elő, mond-meg nékem, hogy mit értesz a' Hadakozás törvényein. Hiszed e' hogy Eugénius és Málbotongh azt elébb meg-tanúlták volna, minek-előtte ők a' XIV. Lajos kényességét meg alázták, s' én-is, minekelőtte tüzes gollyobifokkal égettem vala meg a' Frantz és Spanyol Battériákat. Ugy látzik mintha a' természetbe azért iralkodna a' jozanokofság, hogy az embereket tanítsa-meg arra, hogy egymást ne bántsák, annyival-is inkább, hogy a' természet nékik sem fegyvert nem adott, sem vért szomjuhozó kívánságot. Azonban ha ez ollyan közönséges Törvény, miért nem tselekedtek

soha így az első Quakerek. A' Gámgesen tullakó nép ritkán ontott vért, és soha életembe nem olvastam, hogy *San Marinó*, K. Társsága hadakozott volna, ámbár attól a' helytől a' melyet Romulus birt, nem meszfe fekszik, a' Laponiaiak, Samogorák, és a' Kamtsatkaiak, soha a' magok szomszédjaikat meg nem támadták, Amérikában a' népek még meg ijjedtek, mikor a' Spanyolok az Évangéliumot a' kezekbe oda vivén pufztítani oda mentek. Hát nintsen-e még minden emberben az a' természeti jó szívűség, a' mely mellett *Schaftesbury* olyan hathatósan apostolkodott? De talám azok a' hadakozás törvényei, hogy frigyét kötnek p. o. az el-estek' el-temetésére, valamely bizonyos tartomány' nem bántására, a' megvett Városokkal meg-edgyeznek, vagy a' terhes asszonyokat nem bántják 's a' t. de hiszzen ez csak olyan, mintha két peres meg-edgyezz egymással, hogy már az utolsó falatot edgyik a' másik szájából ki-nem kapja, de ezt azért a' Törvénytől jövő törvénynek senki sem nevezheti. Ha edgy fő Hadi Vezérnek az a' szerentsége volt hogy 2,3000 embert küldött a' más Világra, még ezért a' Témplomra sem néz, de ha 10,12000-ret, már ekkor örömökbe tombolnak a' konyha Deákságon irt noták mellett. De másként mit segít akkor *Schaftesbury*-nak minden a' belső érzékenységeken fúndált Tudomány, az az, az emberség, jóltévőség, s. a' t. ha edgy fél font ón, mikor én veszedelembe forgok, 600 lépésnyire vagy a' testemet meg-tsonkitja vagy az agy-velőmet-is szélyel hordja, ha az én jussaim hajó-törést akarnak szenvedni, óltalmazni kell magamat. Ugyan mit tsinálnánk mi Anglusok ha még edgyfzer a' Rómaiak, Sakszok, vagy edgy Normán-

diai Fi ránk jöne, vagy a' mi szövetséges tár-
fainkat meg-támadná? bizonyosan a' mi tárfaikat se-
gítenők, az ellenségnek ellene állanánk ha járom alá
vetne, 'vagy magunk magunkat meg-ölnők vagy
engedelmeskednénk. Velem edgyütt Márs Vitézi!
abba veletek edgyet hízek, hogy az edgy szép és
nemes mesterség, ha az ember országokat pusztit-
hat, vághat, és edgy darab idő alatt 40, 's 100,
000 embereknek főtől való fát emeltet. Mindazál-
tal szeretnék hallani tőled ezek-felől.

Grót. Minden állat edgyik a' másikat pusztítja,
a' Galambokon és a' Juhokon kívül edgyik a' másit
eszi, és ugy veszekednek a' magok párjokért,
mint Menelaus Helenáért. Kanada Környékén az
ember és Hadakozó, edgyet jelentő szók. Kih-
nától fogva Kádixig jobbára a' hatalmasabbé volt a'
Világ. A' Káthágobéliek, Rómaiak, Gothuók,
Arabok birták Spanyol-országot edgy más után, a'
hól most a' Korona Fejedelme az Ujj-esztendőbe tar-
tott oráziojában az Attya előtt a' Kereskedést és a'
Kézi-mesterséget igen igen commendálta. *Hannibál*
olyan nagy hirre alig ha kapot volna, hanem ha
nagyra született lelkét abba ki-nem mutatta volna,
hogy mikor edgy hartz után olyan temetőre nézett,
a' mellyből az emberi vér ki-fojt, ezt mondotta,
be-szép ez. Pompéjust a' tette nevezetelsé, hogy a'
Minerva Templomára ezt iratta „ Minekutánna a'
Nagy Pompéjus 2380,000 embert meg-öltt, meg-
szalasztott, és rabságba vitt volna: ezt a' Templo-
mot szentelte „ 's a' t. A' Nagy *Condénak* olyan
nagy szive volt, hogy mikor 20,000 halottat látott
a' sárba fekünni, ezt mondá „ edgy éjtszaka ki-po-
tolja „ Ha a' valóságos tsupa természet állapotjában
edgyik

edgyik ember a' másikat nagyon meg-sérti, ennek van szabadsága a' máskiknak szemején és jószágán a' maga jufsát, és kára ki-potolását mind addig keresni, míg tökéletesen elég nem tétetődik, még pedig minthogy az én háromnak meg-betsülése az az én ítéletemtől függ, a' természet-is az én jufsom keresésébe határt nem szabott, és így a' hadakozás törvényei a' határban nem rekesztett jufsok közül-valók; a' természet törvénye-szerént szabad nékem ettől vagy attól segítségét kérni, és mihelyt egyszert magát a' segítségre igerte, már akkor magát tökéletesen, és mint-egy törvény-szerént kötelezte, és így a' segítő-is a' sértőnek ellensége lett az ő barátjáért: ez a' természeti jus most a' Királyoké. Mi szabad pedig két ellenkezőnek, és hogy kell előre vigyázni, azt magad tudod nagy Vezér, mert eleget próbáltad.

Binnen van már az, hogy a' F. Tsafzár a' maga véghetetlen hadi-erejével az ellenség' földén Serviában vagyon és a' Boszniai széleken, és hogy a' Török-is azzal fenyegetődzik, hogy 80 ezer emberrel fogna Horváth-országba menni; (ha el-nem késett volna) és hogy már minden-felől utban vannak a' Törökök Bosznia és Szerbia-felé. (***) A' Horváth-országban fekvő Sergek' fő-igazgatójától 21-dik Fébr. költ jelentés-szerént, a' Török Jóbbágyok olly számonon jönnek a' Jéfes oltalma alá, hogy a' hajosok a' Száván és Dunán alig tudják által költetzeni. Ezen szökevényeknek meg-akadályoztatásokra Fránográtson 1000 Török Katonák gyűltenek őszve, és indúltanak utának; de ezek az Oblájnál lévő Ts. Májor Zukits Ur segedelméhez folyomodván, tsatára mene a' dolog, és mind a' két részről edgy né-

néhányon életekkel fizetének; de kivált az el-esett Törököknek száma nem tudatik; mert ezek, a' kit csak lehet az el-esetek közzül lovaikon el-fzokták vinni. — A' Toth-orzági Vezérnek ezen hónapnak 18-dikán tett jelentése-szerént, itt az egész Száva vize partján 130 Török-hajók rész-szerént a' József Vitézítől által-hazották, rész-szerént őszve-rantottak és el-mécsítették, (**). Dántzigban zenebona támoldott, és most minden orán a Pruszsus hatalam alatt léfznek. A Frantzia-országban lévő Pruszsus Követ már meg-jelentette az Udvarnál, hogy az ő Királya jónak találja a' Muszka Tsászfárnának a' Törökök ellen 30 ezer öreg fegyveresekkel segítségül lenni. Edgy Német Birodalambéli nagy Hertzegről azt hajjúk, hogy a' F. Tsászfárnak önként 6. Regementeket ígért edgy néhány hétre a' Török ellen. Velentét ugyan arra vette a' Spanyol Udvar, hogy a' napokban Konstantziapolyban azt adatak Követjek által tudtára a' Diványnak, hogy ők ezen háboruban edgy részre sem hajlokna (fel-fegyverkezett Neútralistáknak) maradnának. — Két Persiai Pogány Hertzegek azt ígérék a' Portának, hogy ők, edgyik 30, a' másik pedig 20 ezer fegyveres néppel fognának a' Muszka-ellen néki segítségül lenni, hogy ha őket 3 lo-farku Balsai méltoságra emelné; kiknek a' Divány kéréseket nem csak meg-halगतá, hanem az arról szólló Diplomát-is leg-ottan el-küldé. A' különös tudosítások azt mondják, hogy csak Graditskának meg-vételével 12 ezer ágyu-gollyobisnál többet löttének-el, míg a' várát meg-vették, és már most edgy próbált szólgálatú fő Vezér arra vette a' Monárkhát, hogy már ennek-utánna az ostromló vároknak ne csak a' kapuit vágják-bé; mert így a' kéttésben esett ellenség közzül edgy a' maga fa-

lai között 100-et-is el-veszthet, hanem ágyakkal előbb lödezzék-le a' Várat, gyujtsák-fel a' Várat, és így nem vész annyi Nép-el; és már ennek-után na ezen helyben hagyott tanáts-szerént fogják a' Török várakat vivni. — A' Pétervári Levelek-szerént a' Muzka Nagy Hertzegnek még 15-dik Jan. minden Tábori készületei el-indultak; mellyek 80 nyerges és tsak nem annyi hámos lovakból állanak és 150 Udvari szolgáktól vitettek, és maga a' Hertzeg-is Februáriusnak utolján Gen. *Ehef*, *Muchin Puchin*, *Obeiter Benkendorf*, és Kamarás *Ur Vadkovszki* által követtetvén a' Táborhoz mégyen, hogy a' nagy *Jósef* példáját követhesse. Ezt tselekedné a' Török Nagy Vezér-is; de az ágyban fekszik, és nyavallyák között kinlodik. Ennek helyette megy edgy ollyon Török Minister a' Táborhoz, ki soha Katona nem lévén, azt se tudja mi a' háború, és hová megy? Bétsben a' gyapjuval és gyapottal kereskedőknek ször - 'Sákjait őszve vásárlották és vizik a' Táborhoz, az ágyuk mellé. Észre vették, hogy Belgrád környékét edgy néhány mért-földnyire el-minázták a' Törökök; de erre azt mondá edgy nagy Tsá-szári Vezér: nem minázták-el a' Dunát, meg-lehet arról venni; és tsak alig ha hajokról nem fogják ezen erőtséget ostromlani. Azon kívül-is, a' Zemlinből érkezett tudositások-szerént már tudva vagyon, hogy Szemedria és a' Török Graditska már Keresztény kézben vagyon, hól az el-esteknek és meg-sebesítettetteknek száma noha nem tudatik; de gondólni abból, hogy Szemedria második Város Belgrád után Szerviában, és ennek el-foglalásával Belgrádnak legitő uttya edgy-felől bé-vágatott. Graditska hafanló-képpen kúltsa lévén Boszniának, ez-által Banyalukára, ezen Tartomány' fő Várofsára ut-nyit-

tatott. — Bukovinából még ugyan semmi bizonyos nem vettünk; mind-azáltal közönségesen Beszéllek, hogy a' napokban, minek-előtte a' két Tsászári Tábor öszve hapsolta-vólna magát, a' Törökök edgy néhány ezeren éjszakának idején rájjok ütötenek; kiket a' *Peligrini*, *Toskána Károly* és a' *Gyulai Sámuel Sergei*, magoknak nem kis-sérelmekkel, szerentséfen vizsgálva vertenek vólna. — Az Erdélyi Bukovinába ment Székely Huszárokat Oláh Huszárokkal elegyítették-meg. Minden 150 Székely közé 50 Oláhat adtanak. Ebben az Ofszágban a' kenyeret-is ugy sütik, hogy 3 véka tiszta-buza közé edgy véka Kukuritzát elegyitnek. — Edgy Mötlingi, ezen hónapnak 17-dikén költ tudositás-szerént, a' *Dresznit* meg-vételénél sebbe esett Obestl. *Rukovina* Ur megholt, kinek sebeiiben üveg darabot és patkoszege találtak. Midőn az innen fogságra vitetett, és at *Szvétitzben* lévő Paulinufok ürefs Klastromába helyheztetett 70 Törökök, a' várt halál helyet látnak, hogy őket, a' helyet, hogy meg-ölnék ilendő eledellel tartják, edgy ért-eszü öreg Töröknek ki-esvén könyve-szeméből az égre tekintve így szóllatt: Most tapasztaljuk, hogy a' mi Papjaink által mint meg-tsalattattunk; Ezek nekünk örökké azt hirdették, hogy ha a' Keresztények' fogságába esnénk a' leg-kinosabb halállal kellene el-vesznünk. Mi már előre halálra készítettük vala magunkat ide jövetelünkkel, 's imé barátságoson ennünk innunk adnak; mellyen minyájon fel-kiáltának: Eljen *Jósef* a' Keresztény Tsászár! Ha így bánnak a' Keresztények a' foglyokkal mi örökké foglyoknak maradunk; ezt mondák. Edgyet ezen foglyok közzül vizsgálbottsátottanak csak a' maga parolájára Boszniába, hogy

hogy a' maga atyafiának beszélje-meg, milyen be-
 tsülettel tartják őket a' Keresztények, és fogadása
 szerént megint visszajött. — M* Ur már edgy
 darab időtől fogva barátságosan kezdett vala a' 3 ló-
 farkas Kotzi nevü Keresztényből lett Basával levelez-
 ni, de szerentsétlenül; mert a' dolog világosságra jö-
 vén, már most M* Ur olly helyre tétetett, hól
 az ellenséggel-való titkos levelezést az igazságot
 őrző ítélő Birók szokták meg-petsételni. — Mit hal-
 lunk? a' Német Birodalombéli Hertzegek között
 nem tsak edgy hanem többen ígértének önként Ser-
 geket a' Török ellen a' 2 Tsászári Udvarnak. Ha
 ez igaz, és ha mind így, nem de nem vérrel fog-
 nak é verelytékezni az Europai Törökök. — Az
 áldott Természetnek edgyik 'Siras-kantátskája Er-
 dély már rég, hogy pénz-nélkül szükölködik vala;
 de már most itt-is pénz-szüret vagyon; mert tsak a'
 hadi népnek minden honapi 'Soldja itten 118 ezet
 663 n. forintra 57-kra mégyen, a' Feltserék és más
 Ispotályban szolgálók fizetésen kívül. —

Elliot. Már hát tsak ugyan el kezdődöt az el-
 lenségeskedés! de minthogy te nagy tudos a' tanu-
 ló házba tudsz hartzolni, én-is öreg legény vagyok,
 nem gondolnám hogy edgyikünk is még háborúba
 menne, hadd vitézkedjenek hát azok szerentsésen,
 én pedig még valamit beszéllek veled. Magad mon-
 dottad, hogy edgyik nemzettségnek nem szabad a'
 másik Nemzettség lakosít fel-lázasztani, mint a' Frantz
 a' mi Amerikai népünk tselekedett, edgyiknek nem
 szabad a' másik ellen torekedni, még-is a' Frantz a'
 hajókázás elsőségeért mit nem tsinála velünk, a' Bel-
 gákat tőlünk el-akará vonni, a' F. Austriai Házzal
 mi-

mikor nekünk négyfelé kellett hadakoznunk, frigyet kötö, hogy ofzán a' szárazon ne-félhessen, még is mikor a' Baváriai successioról volt a' szó azt felelé: néki arra kevés gondja, hogy Austria 20 faluval többet bir, de Bavária el-ofztását meg-nem engedheti; a' tserét-is jónak láttatott hagyni, de mikor a' Minister arról Párisba végezni akart, jó éjtzakát, edgy Frantz sem volt otthon; most-is azt mondják, hogy a' Divánnak ezt javasolná, hogy Austriának engedjen, hogy a' Muszkát meg-boszfűlhassa könnyebben; de a' Tsászár minthogy mind azt kívánja a' mi VI. Károlyé volt, a' Töröknek nem tetzik a' dolog. Anglia ugyan szeretné ha a' Török fokat vesztene, mert ugy a' Levántai kereskedésben a' Frantziának nagy kára lenne. Az Austriai Háznak pedig ez-által nyerő nagyságára ezt feleljük, hogy attól nem lehet félni, mert száz esztendőök keltenek addig, míg ez az el-vétetendő Török föld ki-palléroztatik és hasznos lehet; sőt a' Frantzia nem csak ilyeneket igére — de a' Pétervári és Bétsi Udvarok a' régi dolgoktól tanácsot kérvén — a' nyomtól félnek. — Ezek már most azok, a' melyek a' Frantziái Király' napjait busítják, az Ország a' nélkül-is beteges, a' Parlamentum orvofságot adni nem akar; a' a' Királyi magzatok egészségtelenek, és a' Korona Fejedelme *Rachitisba* fekszik, az az a' tagjai nem nőhetnek; a' Királyné minden világi gyönyörüségről le-mondott; a' ruhája nem pompás, és csak az áhitatofságnak szentelte napjait.

Grót. Én azt mondtam hogy két nemzetség egymással mindenben edgy forma, és hogy ennek megtartására az egyenlő-mérték leg-jobb a' nemzetségek

között; tudod-e nagy Vezér? hogy 1756. ti-is Frantzia és Spanyol-országot igen politice járom alá vetétek, és mikor Vergennes tetteté, hogy ő a' Német-orzági frigyet nem akarná, ámbár szerette, ti-is csak erre várátok a' Tsászárt, hogy a' Frantziáról a' lárvát le-huzhassátok: mert azt mondják, hogy az illyes dolgokat mind ti jelentettétek volna meg a' Bétsi Udvarnak, és több olyafokat, a' miket Vergennes kézitztetet Belgiumba. Néktek-is nagy hasznatok van abba, hogy a' Belgát a' Frantzia alól ki-vegyétek, és a' négyes frigyet, Frantzia, Spanyol, Austria, és Ruszszia között a' Pruszszussal edgyütt meg-erőtelenítsétek. De hát a' Tsászár? — azt mondják hogy a' m. b. *Fridrik*, beteg ágyába az Austriai Házzal való barátságot comendálá Vilhelmnek; Ezek így lévén a' Frantziától Austrián tett sebek még mivel ujjak voltak el-jött az Anglus Minister; és meg-mutata minden Frantzia munkát a' F. II-dik *Józsefnek*, és elő hordák az indítékokat, a' melyeket Konstantinápolyban Sylogizáltak ki, éppen akkor a' Muszka ellen, mikor a' Pruszszus Belgiumba bément. A' F. Tsászár a' Frantzia kivánsága-szerént nem Slévia, hanem Magyar-ország-felé küldötte Katonáit. A' Német-orzági Frigyek-is Moguntziába gyűlést akarnak tartani, a' Pruszszus Követet *Stein* Urat várják; Mi lesz-e? talám Római Király választás, vagy a' Frantzia ellen erősítik-meg a' frigyet, minthogy itt Angliáé az első voks, vagy a' Vetzlári Kamara meg-visgálála lesz a' vége. —

Appró jegyzések. Bors Vérmegyében N. N. *Péli István* Urnak Méhézfze olly mesterséget tud, hogy tétre el-alattya a' méheket, és így egész télen
által

által semmi mézet nem fogyasztanak. Nagy hasznát venné a' Közönség azon mesterségnek, ha ezen betsületes ember közönségessé tenné; tehetné pedig jó jutalomnak ígérése alatt. — Ezt írják Szathmárról 10-dikben. „ Ha ollyon nagy ma'farat kaphatnánk-is mint a' Budai barang, vagy még annál-is nagyobb, melyben Bölts Salamon-ként a' nagy bolondokat kellene törni a' máj világban, még-is az-is kitsiny volna. Bizonyos helységben edgy Jób felesége, az az a' bolondok között edgy, kapja tsetszapo gyerekét és a' Bétsi fontón kezdi méregetni. A' font meg-billenvén, ki-tseppen az ártatlan belöle, és edgy néhány pertzentések után a' halál' mérő feryenyőjébe marada. —

A' Felséges Monárkha tegnap reggeli 4 órályban indúla Triest-felé és onnan a' Táborhoz, az ő Felségét Követő vezérekkel és már 3 órával elmenetele után Stáféta mene utánna. — — — —
— A' héten a' leg-nagyobb ágyú gollyobifokkal a' Bétsi Sántzban szüntelen rakadtanak és el-is indultanak ezekkel. — Tegnap a' Bétsben lövő minden Katonák el-indulának; Tegnap előtt a' Lászi Sergének edgy Pataliomja 2440 ember itt mene kereftül; magok sem tudják merre; mert a' parantsolat edgyik nyugvó helytől tsak a' másikig vagyon. —

(N. Enyeden 10-dik Febr. 1788.) Kedves Ur!

„ Minthogy az itten köztünk nem régiben meg halálozott Bako nevezetű Unitárius Prokátor Ur eltemettetésinek bizonyos Környül állását, az ide való Helv Confession lévők Consistoriumának rágalmazására

sára szélező indulatból, nem átalotta valamely Correspondense az Urnak, egészen idegen és költői színbe feladni, és a' szerént-is vagyon a' IX-dik Magyar Kurirba bé-iktatva: nem engedi az Urnak nemes indulattya semmit kétkednünk abban, hogy ezen büniért a' feladott, a' nagy érdemű Közönség előtt-való meg-táfoltatással, illendőképben lakoltatni, és az igaz mondást szerető Olvasók előtt, mind a' dologot, úgy a' mint valójában volt, elé adni, mind pedig az elébbeni feladásban rossz indulattal bé-tsufztatott hibákat jó szível fel-fedezni, kész ne legyen. A' mellyet nagy betsülettel és bizadalommal ki-is kérünk az Urtól. A' dolog tehát tökéletes valósága-szerént e' volt: Meg-halálozván az említett Prokátor Ur, tölle el-maradott Ref. Özevgye arra kéreté a' Fő Tiszt. Réf. Superintendens Urat, hogy engedné-meg a' szomszéd Falubeli Unitárius Prédikátot Urnak, néhai Férje felett prédikálni nb. a' Réformátum Templomba, és a' míg a' lenne a' [Testet-is a' Segrestyébe két vagy három napokig bé-tétetni. Jól tudja vala kétség kívül, mint bölts Férfi, a' Fő Tiszt. Superintendens Ur, mitsoda vállaszt lehessen adni ezen kérésre; halasztá mind-azáltal annak ki-adását, a' Nemes Consistoriumnak, a' mely itten igen számos és nagy tekintetű Kar, tettezsire, és ilyen okból el-is küldé leg-ot-tan az Edgyházfit némelyekhez, tudakoztatván, mitsoda itélettel volnának ezen dolognak tekintetében? A' kérés első ágának meg-halगतását, az az, a' Réf. Templomban-való prédikállását az Unitárius Prédikátornak, mint egészen hallatlan és a' Nép között igen könnyen veszedelmes botránkozást szerezhető dologot, a' meg-kérdettettek között minnyájon tel-

lyes-

lyességgel ellenzették. A' melyért edgy bölts embertől-is kétség-kivül meg-nem ítéltetnek, mások ítéletivel pedig nem sokat gondolnak. A' második ágához a' Kérdésnek, tudnilik a' Test Segrestyébe való bé-tétetheshez többnyire kétségeskedő értelemmel szóllottak. Vagyon pedig itten a' Réformátusok temetője Kerítésiben edgy igen derék új-épület záros ajtókkal, némely falusi Templomokkal edgybe-vethető, a' holott szoktanak az ide való Tiszt. Réf. Prédikátor Urak-is, a' meg-halálozott Városi emberek felett, nagyobb részint, prédikállani. Ezt az igen alkalmas Helyet mindenik Meg-kérdettettek között mingyárt projéctálta, és jó szível ajánlotta, mint a' hól, minden temetési tzeréoniája az említett Halottnak, maga Papja által, meg-tétettethetnék. A' mely engedelmet az Özvegy-is el-fogadván, leg-ottan Unitárius Prédikátort hivata, és a' szokott tzeréoniával Férjit el-temetteté. Ítélje-meg már eből az érdemes és meg-világofodott elméjü Közönség, mitsoda felebaráti szeretettel ellenkező indulatya tettzik ki innen a' N. Enyedi Réf. Nemes Consistoriumnak? De ítélye-meg nevezetesen a' Magyar Kurirnak érdemes szerzője, mennyiben lehessen ezután-is az ilyen forma rágalmozó Correspondesnek szaván épeteni, a' ki bizonyofon nem érti, a' mint világofon meg-tettzik, miben állyon az igaz felebaráti szeretetnek és Keresztyén türedelemnek természetete. Mert melyik bölts ember mondaná azt türedelemnek, ha akárkinek-is halottyával minden igaz ok nélkül (itt még rangbéli oknak sem volt helye) pompázni kívánó indulattyának ki-elégítésiért, edgy nagy gyülekezetben a' minden ártalom nélkül-való, és a' tsendességet fenn tartó rend egyfzeribe fel-há-

borítatnék, és a' Népnek szívében botránkozás szerzetnék. Mit nyerne vallyon, a' ki az első vagy második lajtorja fogról mingyárt a' tizedikre lépne? Tsak azt kétség-kivül, hogy el-esvén a' nyaka kitörnék. De hát a' Felebarát igaz szeretetnek tudja tsak s. t. „ Ezen Levélnek még hátra maradt része leg-alább-is edgy jó fél-levele: akar vala a' Kurirból el-foglalni, ha észre nem vesztük vala, hogy hosszotska, és a' mi E. Olvasóink Ujságot várnak tőlünk.

Bétsi Hadi - könyörgések, mellyek Kárdinális és fő Püspök Miggádzi Ur által adattattak-ki Német nyelven.

Oh Isten! a' ki a' hadakozásokat semmivé térszed, és a' benned-bizoknak ellenségeit hatalmas erődd által el-széleszted: jöjj segítségekre a' te Szolgáidnak, kik kegyelmedért esedeznek, hogy az ő ellenségeiknek dühösségek meg-fojtassék, és mi Tenéked szüntelen-való hálákat és dicsőséget tulajdoníthassunk, a' Urunk *Jésus Kristus* által, Amen. —

Más. „ Oh mi oltalmazó Istenünk! tekints mi reánk, és szabadítsd-meg a' hitetlenek kezétől azokat, kik Teéretted viaskodnak, hogy tsendes Lélekkel és szabados indulattal néked szolgálhassanak, a' mi Urunk *Jésus Kristus* által Amen.

Tudositás.

Bétsben *Steiner* és *Schlofzer* Urak adták kinek kinek tudokra, hogy ő kigyelmek minden-féle igen szép Sz. Kék-színeket vagy ugy nevezett OC és OB egélszfen az FFFC és FFFE-ig készíttének, és az ő ke. bóltjokban Bétsben 25 és 400 fontnyi hordotskákban mindenkor illendő árran lehet találni. Tefék hát az ezt venni kívánoknak Mástráért és az árra meg-tudásáért ide folyamodni.